

บทที่ 5

สรุป และข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องสภาวะจิตของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนและ
สรุปผลได้ดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

5.1.1 เพื่อศึกษาสภาวะสภาวะจิตของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

5.1.2 เพื่อเปรียบเทียบสภาวะจิตของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ตามตัวแปร อายุ
สถานภาพสมรส ประสบการณ์ในการสอน และจำนวนข้าราชการครูในโรงเรียน

5.2 สมมติฐานการวิจัย

5.2.1 ครูที่มีอายุต่างกัน มีสภาวะสภาวะจิตต่างกัน

5.2.2 ครูที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีสภาวะสภาวะจิตต่างกัน

5.2.3 ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนในโรงเรียนต่างกัน มีสภาวะสภาวะจิตต่างกัน

5.2.4 ครูที่มีจำนวนข้าราชการครูในโรงเรียนต่างกัน มีสภาวะสภาวะจิตต่างกัน

5.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 328 คน
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2538

5.4 การดำเนินการวิจัย

5.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน

การประถมศึกษาอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำนวน 1,547 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนในการนำมาศึกษาวิจัยจำนวน 328 คน

5.4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การให้คะแนนและแปลความ

1) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบทดสอบ 2 ตอนด้วยกัน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ด้านอายุ สถานภาพสมรส ประสบการณ์ในการสอนในโรงเรียนและจำนวนข้าราชการครูในโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบทดสอบสุขภาพจิต SCL-90 (Symptom checklist-90) ซึ่งเป็นแบบมาตรฐานที่นักจิตวิทยาจากโรงพยาบาลสมเด็จพระยา ได้ดัดแปลงมาจากของ Dr. Leonard R. Derogatis, Dr. Lim Covi และ Dr. Ronald S. Lipman

5.4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) จัดส่งแบบทดสอบพร้อมหนังสืออนุญาตจากต้นสังกัด โดยผู้วิจัยนำส่งไปยังสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองขอนแก่น จำนวน 328 ฉบับ เพื่อให้สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองขอนแก่น โดยผู้วิจัยไปเก็บรวบรวมแบบทดสอบจากสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองขอนแก่น ทั้งหมดอีกครั้ง

2) ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลา 6 สัปดาห์ ได้รับแบบทดสอบกลับมา จำนวน 315 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.04 ข้อมูลทุกฉบับสมบูรณ์

5.4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) หาค่าร้อยละของผู้ตอบแบบทดสอบในแต่ละตัวแปร คือ ด้านอายุ สถานภาพสมรส ประสบการณ์ในการสอนในโรงเรียน และจำนวนข้าราชการครูในโรงเรียน

2) วิเคราะห์ระดับสุขภาพจิตของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาโดยใช้ค่าเฉลี่ยคะแนนสุขภาพจิตไปเปรียบเทียบกับค่า T-score แต่ละกลุ่มอาการ

3) เปรียบเทียบระดับสภาวะสุขภาพจิตของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาด้านต่างๆ ดังนี้

(1) ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนสุขภาพจิตแต่ละกลุ่มอาการของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีอายุ สถานภาพสมรส ประสบการณ์ในการสอน และจำนวนข้าราชการครูในโรงเรียน แตกต่างกัน โดยการวิเคราะห์ความ

แปรปรวนทางเดียวแบบ 1 ตัวประกอบ

(2) ทดสอบความแตกต่างในรายค่าของตัวแปรอิสระและกลุ่มอาการ
สุขภาพจิตโดยใช้วิธีของ นิวแมน-คูลล์

5.5 สรุปผลการวิจัย

5.5.1 ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา
อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น มีสภาวะสุขภาพจิตปกติทุกกลุ่มอาการ

5.5.2 ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีสุขภาพจิตกลุ่มอาการ
ความรู้สึกผิดปกติของร่างกาย ความกลัวโดยปราศจากเหตุผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มอาการอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน และเมื่อนำมาเปรียบเทียบเป็นรายค่า
แต่ละกลุ่มอาการที่มีความแตกต่าง ปรากฏผลดังต่อไปนี้

ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีอายุ ระหว่าง 20-34 ปี มีสุขภาพจิต กลุ่ม
อาการ ความรู้สึกผิดปกติของร่างกาย และกลุ่มอาการกลัวโดยปราศจากเหตุผลแตกต่างกัน
กับครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีอายุ ระหว่าง 50-60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ส่วนค่าอื่นๆ ไม่แตกต่าง

5.5.3 ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีสุขภาพจิต
กลุ่มอาการการซึมเศร้า ความวิตกกังวล กลัวโดยปราศจากเหตุผล หวาดระแวง แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มอาการอื่นๆ ไม่แตกต่าง และเมื่อนำมา
เปรียบเทียบเป็นรายค่า แต่ละกลุ่มอาการที่มีความแตกต่างปรากฏผลดังนี้

สถานภาพสมรสของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา ระหว่างครูผู้สอนที่เป็นหม้าย
กับโสด มีสภาวะสุขภาพจิตกลุ่มอาการการซึมเศร้า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05

สถานภาพสมรสของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นหม้าย จะมีสภาวะ
สุขภาพจิตกลุ่มอาการความวิตกกังวลแตกต่างกันกับครูผู้สอนที่สมรสและโสด ส่วนครูผู้สอนที่
แยกกันอยู่กับครูผู้สอนที่ยังโสด และครูผู้สอนที่สมรสกับครูผู้สอนที่โสด ก็มีสภาวะสุขภาพจิตกลุ่ม
อาการความวิตกกังวล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สถานภาพสมรสของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นโสด จะมีสภาวะสุขภาพจิต
กลุ่มอาการกลัวโดยปราศจากเหตุผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนค่าอื่นๆ ไม่

แตกต่าง

5.5.4 ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกันมีสุขภาพจิต กลุ่มอาการความรู้สึกผิดปกติของร่างกาย การย่ำคิดย้ำทำ การซึมเศร้า ความวิตกกังวล กลัวโดยปราศจากเหตุผล หวาดระแวง โรควิตกกังวล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มอาการไม่ชอบติดต่อกับคนอื่น และความโกรธ ก้าวร้าว ทำลาย ไม่แตกต่างและเมื่อนำมาเปรียบเทียบเป็นรายคู่แต่ละกลุ่มอาการที่มีความแตกต่าง ได้ผลดังนี้

ประสบการณ์ในการสอนในโรงเรียนของครูผู้สอนระหว่าง 1-5 ปี กับ 16 ปีขึ้นไป มีสภาวะสุขภาพจิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มอาการความรู้สึกผิดปกติของร่างกาย และกลุ่มอาการโรควิตกกังวล

ประสบการณ์ในการสอนในโรงเรียนของครูผู้สอนระหว่าง 6-10 กับ 16 ปีขึ้นไป มีสภาวะสุขภาพจิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มอาการความรู้สึกผิดปกติของร่างกาย การย่ำคิดย้ำทำ การซึมเศร้า กลัวโดยปราศจากเหตุผล หวาดระแวง

ประสบการณ์ในการสอนในโรงเรียนของครูผู้สอน ระหว่าง 11-15 ปี กับ 16 ปีขึ้นไป มีสภาวะสุขภาพจิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มความวิตกกังวล กลัวโดยปราศจากเหตุผล

5.5.5 ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีจำนวนข้าราชการครูแตกต่างกัน มีสุขภาพจิตกลุ่มอาการหวาดระแวง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มอาการอื่นๆไม่แตกต่าง และเมื่อนำมาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ปรากฏว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีจำนวน 1-10 คน กับ 21 คนขึ้นไป มีสภาวะสุขภาพจิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคนอื่นๆไม่แตกต่าง

5.6 ข้อเสนอแนะ

5.6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1) ควรที่จะมีการทำแบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ครูผู้สอนได้ตอบแบบสอบถามถึงสาเหตุของปัญหาเกี่ยวกับสภาวะสุขภาพจิต เพื่อที่จะได้ทราบว่า สภาวะสุขภาพจิตในกลุ่มอาการต่างๆที่เป็นอยู่เกิดจากสาเหตุใด
- 2) ควรมีการวัดสภาวะสุขภาพจิตเป็นกลุ่มโรงเรียน เพื่อจะได้ทราบถึงสาเหตุของสุขภาพจิตในกลุ่มโรงเรียนที่สังกัดอยู่และนำผลที่ได้ไปพิจารณาในการแก้ปัญหาต่อไป

5.6.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

- 1) ควรศึกษาสุขภาวะจิตของนักเรียนระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ถึงสภาวะสุขภาวะจิตของนักเรียนว่าปกติหรือไม่ และแตกต่างกันอย่างไร เพราะสภาวะสุขภาวะจิตของนักเรียนในทุกระดับมีผลต่อประสิทธิภาพของการเรียนการสอน และมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาด้วย
- 2) ควรศึกษาเปรียบเทียบสภาวะสุขภาวะจิตของครูผู้สอนในเมืองและครูผู้สอนในชนบท
- 3) ควรศึกษาตัวแปรอื่นๆที่อาจมีผลต่อสุขภาวะจิตของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา เช่น เพศ รายได้ ระดับการศึกษา จำนวนคนในครอบครัว ฯลฯ เนื่องจากตัวแปรเหล่านี้ อาจมีส่วนทำให้สภาวะสุขภาวะจิตของครูผู้สอนแตกต่างกันได้